

A causa de la crisi financera dels EUA, aquestes darreres setmanes John Irons (Chicago 1970) ha estat més enfeinat del que és normal. Aquest economista doctorat a MIT —una de les universitats més prestigioses del món—, va arribar a Washington fa tres anys per treballar a l'Economic Policy Institute, un de les desenes d'equips d'especialistes ('think tanks') que analitzen la situació política i econòmica dels EUA i de la resta del món. Abans havia estat professor a diverses universitats nord-americanes, una feina que no li permetia un contacte tan directe amb la realitat econòmica, raó per la qual va decidir de canviar d'aires.

“En sis mesos veurem si la crisi financera s'estén”

Quines són les causes de la crisi financera actual dels EUA?

—Tot va començar amb la caiguda dels preus de l'habitatge, que va fer que molta gent no pogués pagar les hipoteques, sobretot aquelles anomenades *subprime*. Això va causar problemes greus en els bancs especialitzats en hipoteques, però, a més, va afectar diversos fons d'inversió que havien comprat deute a aquests bancs. A parer meu, la situació no seria tan delicada si no fos per l'efecte psicològic que ha tingut tot això en molts inversors, que han caigut en una situació de pànic no justificat.

—Creieu que es van concedir massa hipoteques a gent que no complia els requisits i les garanties necessaris?

—Sí, aquest és un dels problemes, però no pas l'únic. De fet, és una cosa desitjable que la gent de renda baixa pugui tenir un habitatge. Hi ha hagut més factors, com una pujada dels tipus d'interès, el fet que alguns clients mentessin als bancs sobre els seus recursos i també les pràctiques abusives d'alguns bancs, que van aplicar tipus d'interès exorbitants a còpia d'enganyar els clients sobre les condicions de la hipoteca que contractava. A més, part del proble-

ma ha estat també que les agències que es dediquen a estudiar els riscos de les inversions d'altres companyies no van avaluar correctament els riscos associats a aquesta mena d'hipoteques. Per tant, la culpa és molt repartida.

—Com creieu que l'afectarà, això, l'economia nord-americana?

—Per començar, cal dir que els fonaments de l'economia no eren molt sòlids els mesos abans que esclatés la crisi. El creixement econòmic era feble, i ja hi havia signes preocupants, com és ara la recessió en el sector de la construcció, o bé la reducció en el consum intern. No crec que ningú sàpiga quins efectes tindrà la crisi, i durant quant de temps. El meu pronòstic és que els problemes en el sector de l'habitatge duraran uns quants anys. Els sis mesos vinents, i sobretot el comportament dels consumidors per Nadal, seran crítics per saber si els problemes s'estenen al conjunt de l'economia i entrem en recessió.

—En vista d'aquest panorama, quina resposta hauria de tenir el Banc Central dels EUA?

—Per començar, cal dir que va actuar correctament quan va decidir d'injectar liquiditat als mercats, la qual cosa no podia resoldre la crisi,

però sí que podia evitar que la situació es deteriorés ràpidament. Respecte a la política monetària, penso que rebaixar els tipus d'interès ajudaria a prevenir una reducció del consum intern, i una possible recessió. Atès que no hi ha risc gran d'inflació, estic convençut que a la reunió del dia 18, la Reserva Federal abaixarà els tipus, però em temo que els reduirà tant com podrà.

—Alguns economistes sostenen que seria un fet negatiu que les autoritats rescatessin els inversors perquè no aprendrien la lliçó, i en el futur repetirien les mateixes errades; és a dir, que cal deixar que el mercat es corregeixi sol. Hi esteu d'acord?

—No, jo crec que ara mateix la cosa més important és salvar l'economia, i no pas donar lliçons als inversors. Entre més coses, perquè una crisi com la que vivim actualment, al mercat de l'habitatge, només passa, a tot estirar, una vegada cada generació. Per tant, quan torni a haver-n'hi una tothom ja haurà oblidat aquesta. A més, jo tampoc no crec que ningú pretengui salvar els inversors.

—I de l'actuació del govern en una crisi com aquesta, què en penseu?

—El govern té dues tasques. La primera, mirar d'ajudar els qui es troben amb el risc de ser expulsats de casa a renegociar els termes de la hipoteca amb els bancs. I això ho ha de fer oferint fons públic com a aval, sempre que calgui. Això seria bo no solament per als clients, sinó també per als bancs, que no tenen pas cap interès que hi hagi un *crack*.

RICARD GONZÁLEZ

És a dir, aniria molt bé que el govern fes aquesta tasca de coordinació. La segona tasca és impedir que això torni a passar. I no és fàcil, perquè ha d'intentar de fer dues coses: assegurar-se que les rendes baixes poden obtenir hipoteques i, alhora, que el risc que això representa no es tradueixi en tipus d'interès abusius. Per exemple, el govern hauria d'educar els consumidors perquè sàpiguen distingir quines hipoteques són abusives i, simultàniament, prohibir algunes menes d'hipoteques que, al començament, carreguen uns tipus baixos i després van augmentat progressivament, a la vegada que cobren grans penalitzacions als qui els volen reestructurar.

—El Congrés tot just ha tornat a obrir les portes després de les vacances. Creieu que hi intervindrà?

—Espero que sí, però potser hauré d'esperar uns quants dies perquè ara està distret amb l'Iraq. Hi ha instruments que el govern vol utilitzar, com ara l'Administració Federal de l'Habitatge, que són regulats per

“El govern ha d'ajudar aquells qui es troben en perill de ser expulsats de casa”

lleí. Per tant, el Congrés també pot tenir un paper important a l'hora de respondre a la crisi. Tenint en compte la magnitud del problema, esperem que actuarà.

—Creieu que els problemes econòmics dels EUA afectaran l'economia mundial?

—És massa aviat per dir-ho, però si hi ha una crisi econòmica forta als EUA, atès el pes sobre l'economia mundial, es fa difícil de pensar que no afectarà els altres països. Alguns economistes sostenen que el pes de l'economia dels EUA respecte a l'economia mundial s'ha reduït gràcies al creixement espectacular dels països emergents. Passa que també durant els darrers anys ha crescut el volum del comerç mundial, de manera que les economies es troben més entrelaçades. En el cas dels EUA, té un volum d'importacions immens, i per tant, una reducció del consum intern perjudicaria les exportacions de molts països.

—A banda aquest, quin són els perills més grans per a l'economia mundial?

—Sobretot dos: el preu del petroli i el canvi climàtic. D'acord amb les previsions de la majoria d'especialistes, el preu de petroli, que ja es troba en un punt molt alt, encara s'apujarà més aquests anys vinents, cosa que fóra un greu problema per a la majoria de països que no en són productors. Respecte al canvi climàtic, és un risc a més llarg termini, però és molt real perquè les economies de molts països es troben íntimament vinculades al clima, bé pel turisme bé per l'agricultura. Això no obstant, si hi ha un esforç mundial comú, i s'inverteix en noves tecnologies, la situació es pot alleugerir.

—Sembla que la ronda de Doha és aturada i ben aturada. Això afectarà el creixement mundial?

—No pas gaire. Crec que, encara que la ronda no es completi, el comerç internacional i la integració de l'economia continuaran creixent, i, per tant, tant per bé com per mal, la salut de l'economia mundial no depèn de l'èxit de Doha.

*Ricard González
Washington*